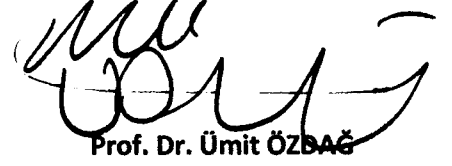


TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU tarafından, Anayasanın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ıncı ve 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim. 9 Mart 2021



Prof. Dr. Ümit ÖZBAĞ
İstanbul Milletvekili

Türkiye'nin sivil göç yönetimini oluşturan 6458 sayılı "Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun (YUKK)" 96. maddesi ile göç yönetiminin ayrılmaz bir parçası olan **yabancıların geri dönüş** hususu, bahse konu kanunun ilgili maddelerinde, yeniden yerleştirildikleri ülkede veya geri döndüklerinde ülkelerinde sosyal hayatın tüm alanlarında üçüncü kişilerin aracılığı olmadan bağımsız hareket edebilmelerini kolaylaştıracak bilgi ve beceriler kazandıracak uyum kazanmaları konusunda tedbir alınmasını düzenlemiştir.

Anılan madde ile, ülkemizde geçici veya uluslararası koruma kapsamında bulunan yabancıların **"geri dönüşüne yönelik uyum"** konusu ilk kez ulusal mevzuatımıza girmiş ve bu alanda politika oluşturulması için gerekli çerçeve belirlenmiştir. Bu çerçevede ülkemize gelen Suriyelilerin **sonuçta geçici olarak ülkemize geldiklerinden hareketle, idareye geri dönüşe yönelik uyum çalışmaları konusunda da görevler yüklenmiştir. Geçici koruma altında dahi olsa kanunlarımızda bu insanların geri dönüşleri esas alınmaktadır.**

Mültecilerin gönüllü geri dönüşüne dair en açık ibare, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'ni (BMMYK) kuran 1950 tarihli Tüzük'te yer almaktadır. BM Genel Kurulu bu tüzükle, BMMYK'ye "mültecilere uluslararası koruma sağlamak ve bu tür **mültecilerin gönüllü olarak geri dönüşlerini** ya da onların yeni ülkelerinin toplumları ile kaynaşmalarını hızlandırmaları için Hükümetlere ve ilgili hükümetlerin onay vermesi koşuluyla özel kuruluşlara yardım ederek mültecilerin sorunlarına kalıcı çözümler aramak **görevini**" vermektedir.

Ayrıca Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 2017–2021 Stratejik Planı'nda **"Stratejik Hedef 2.3: Ulusal ve uluslararası hukuk çerçevesinde düzensiz göçmenlerin gönüllü ve güvenli geri dönüş sayılarını artırabilecek bir sistem oluşturmak"** bulunmasına rağmen bu konuda bir sistem oluşturulmadığı, Ulusal Eylem Planı bulunmadığı, Stratejik Planının dönem sonuna yaklaşılmasına rağmen stratejik hedefin sadece kağıt üzerinde yazılı olan bir kayıt olduğu görülmektedir.

Bu çerçevede ülkemizde bulunan yabancıların geri dönüş stratejilerinin oluşturulmasına yönelik olarak, bu konuda **"yabancıların/Suriyelilerin ülkemize uyum strateji belgesi"** hazırlandığı gibi,

1. Yabancıların geri dönüşüne yönelik olarak da, bu insanların ülkemize gelmelerine neden olan şartların ortadan kalkmasını müteakip, uygulanmak üzere, **"Geçici Koruma Altındaki Suriyelilerin veya Yabancıların Vatanlarına Geri Dönüş Planı ve Strateji Belgesi ile Ulusal Eylem Planı"** hazırlanması düşünülmekte midir?

2. Ayrıca kamuoyunun genel kanaatine paralel şekilde Yabancıların/Suriyelilerin geri dönüşüne yönelik olarak, kısa-orta-uzun vadeli strateji ve eylem planı belirlenmiş midir?